

DWUTYGODNIK SUWALSKI

ISSN 2300-4207

26.11.2019 r.

nr 24/174 rok XXIX

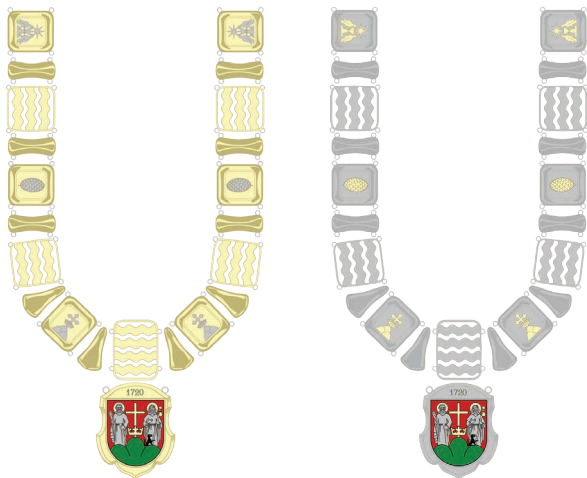
Nakład 5.000 egzemplarzy

HALA TRZYSTULECIA

>> LISTOPADOWA SESJA

Na listopadowej sesji radni Rady Miejskiej zajmą się m.in.: sprawami oświatowymi, zagadnieniami z zakresu pomocy społecznej, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, budżetem miejskim oraz ustanowieniem insygniów miejskich i zasad ich używania. Radni zapoznają się z Informacją o stanie realizacji zadań oświatowych w mieście za rok szkolny 2018/2019 oraz zajmą się Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na 2020 rok. Ustalą też wysokości opłat i kosztów związanych z usunięciem i przechowywaniem pojazdów na terenie Suwałk obowiązujące w 2020 r.

Od lewej: łańcuch Prezydenta Miasta Suwałk i Przewodniczącego Rady Miejskiej w Suwałkach

>> PROWINCJA W II RP

W suwalskiej Bibliotece Publicznej im. M. Konopnickiej przy ul. E. Plater 33A można oglądać wystawę „Utracone. Przedwojenne małe Ojczyzny” przygotowaną przez Ośrodek KARTA. Prezentowane fotografie pozwalają odtworzyć fragmenty polskiej rzeczywistości sprzed września 1939 r., z perspektywy wsi i małych miasteczek. Bosi robotnicy w czasie chwili wytchnienia od pracy, mały chłopiec otoczony stadem koni, kobiety ćwiczące zakładanie masek przeciwgazowych, pary wirujące na wiejskiej potańcówce, pierwsza w Polsce mobilna stacja parowania ziemniaków – te i wiele innych kadrów można obejrzeć na wystawie.

Prezentowane zdjęcia jeszcze niedawno znane były niewielnym. Znajdowały się w kronikach szkół czy zakładów pracy, ale przede wszystkim w rodzinnych albumach i w szufladach osób prywatnych. Wraz z tysiącami innych fotografii doczekały się digitalizacji i upublicznienia za sprawą Cyfrowych Archiwów Tradycji Lokalnej, zainicjowanych przez Ośrodek KARTA i działających przy bibliotekach miejskich i gminnych w całym kraju. Wystawę w suwalskiej bibliotece można oglądać do końca tego roku.

Zdjęcie „Okolice Lwowa” z wystawy „Utracone. Przedwojenne małe Ojczyzny”

>> JUBILEUSZOWE LOGO

Po wskazaniu komisji, która oceniała zgłoszone w konkursie prace, sondzie internetowej oraz konsultacjach z uznanymi grafikami, Prezydent Miasta Suwałk podjął ostateczną decyzję w sprawie wyboru logo, które będzie promować przyszłoroczny jubileusz 300-lecia Miasta Suwałki. Jest to praca zgłoszona przez suwalczanina **Marcina Gwiazdowskiego**.

Zajmuje się on tworzeniem grafiki zawodowo. Współpracuje m.in. z Teatrem Narodowym w Warszawie, jest autorem projektu i ilustracji do wydawnictwa „Suwalskie limeryki” latem 2007-2017”. Działa w tandemie z projektantką **Kamą Schinwelską**, tworząc Studio ELIPSY, które w 2018 r. zostało laureatem konkursu Polish Graphic Design Awards i zdobyło nagrodę główną (w kategorii, plakat użytkowy) oraz wyróżnienie (w kategorii identyfikacja uproszczona).

Logo, które wygrało konkurs, jest pracą, którą pierwotnie wskazała jako zwycięskie komisja powołana przez Prezydenta Miasta Suwałk. **Czesław Renkiewicz** postanowił jednak, że ostateczną decyzję podejmie po przeprowadzeniu sondy internetowej oraz konsultacjach z profesjonalnymi grafikami i artystami. Niestety, wyniki głosowania internetowego, które miały być podpowiedzią, nie były miarodajne, ponieważ po analizie oddanych głosów stwierdzono, że w wyniku pominięcia zabezpieczeń sondy doszło do manipulacji ostatecznym wynikiem. Z kolei artyści, z którymi konsultował się prezydent Suwałk zasugerowali, by właśnie logo zaproponowane przez M. Gwiazdowskiego było wizytówką 300-lecia Suwałk – co jest zbieżne z werdyktem komisji oceniającej projekty.

Zwycięskie logo ulegnie jeszcze delikatnej korekcie i zostanie ono opublikowane w ostatecznej wersji już w najbliższym czasie.

>> TWÓRCZY NIEPEŁNOSPRAWNI

W auli PWSZ swoje talenty artystyczne zaprezentowały osoby niepełnosprawne w czasie V Suwalskiego Przeglądu Talentów Osób z Niepełnosprawnością Hyde Park pod hasłem „O miłości prawie wszystko”. Zorganizowany on został przez Środowiskowy Dom Samopomocy Dom Dziennego Pobytu Stowarzyszenia „Aktywni tak samo” w Suwałkach. W spotkaniu uczestniczył m.in. prezydent Suwałk **Czesław Renkiewicz**.

Jak się okazuje, osoby niepełnosprawne mają różne talenty artystyczne, tylko należy je w nich wyzwolić. Można się było o tym przekonać w auli PWSZ, gdzie na scenie niepełnosprawni artyści śpiewali, występowali w skeczach kabaretowych, pantomimach, inscenizacjach. Licznie zgromadzona publiczność oklaskiwała ich występy. Artyści reprezentowali kilkanaście środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej i domów pomocy społecznej z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Wszyscy występujący otrzymali nagrody i wyróżnienia, a po występie czekał na nich słodki poczęstunek.

ZDANIEM PREZYDENTA

Minioną sobotę można nazwać historycznym dniem w naszym mieście. Odbyło się oficjalne otwarcie hali sportowo-widowiskowej Suwałki Arena, podczas którego Slepski Malow Suwałki pokonał 3:1 Indywidualny AZS Olsztyn w meczu 6. kolejki PlusLigi.

Podczas oficjalnego wystąpienia podziękowałem za zaangażowanie w pomoc przy budowie Suwałki Arena, zwłaszcza za wsparcie finansowe.

Ten obiekt nie powstałby, gdyby nie zaangażowanie wielu osób, wielu instytucji. Droga dojścia do sukcesu była trudna. Potrzebowaliśmy m.in. wsparcia finansowego i ta pomoc przyszła. Dlatego chcę szczególnie podziękować Panu **Witoldowi Bańce**, Ministrowi Sportu i Turystyki i jego współpracownikom. Dziękuję Panu posłowi **Krzysztofowi Jurgielowi**, Panu Ministrowi **Jarosławowi Zielińskiemu** i Panu Ministrowi Edukacji Narodowej **Dariuszowi Piontkowskiemu**. Dziękuję także za wsparcie Panu **Arturowi Kosickiemu**, Marszałkowi Województwa Podlaskiego, który bardzo wspiera siatkówkę w regionie. Dziękuję firmie Unimax, która wybudowała ten obiekt oraz wielu innym osobom.

Myślę, że Suwałki Arena będzie służyła długie, długie lata społeczności lokalnej, społeczności naszego regionu, ale przede wszystkim sportowcom. Mam takie przeświadczenie, że tworzymy historię naszego miasta.

Hala sportowo-widowiskowa Suwałki Arena to jedyny obiekt, o takich parametrach funkcjonalno-przestrzennych w województwie podlaskim i w promieniu 200 km od Suwałk. Powierzchnia użytkowa obiektu wynosi 6634 m², a wysokość budynku około 16 m. Hala w środku o wysokości 12,8 m ma powierzchnię sportową o wielkości 1745 m², w tym boiska do: siatkówki (9x18 m), koszykówki (15x28 m) i piłki ręcznej (20x40 m), a także trybuny na 2165 miejsc. W budynku znajduje się też sala treningowa (14x24 m) o wysokości 8 m i łącznej powierzchni 340 m².

Obiekt jest trzy razy większy od hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. Będzie ona służyć nie tylko do rozgrywania zawodów sportowych, ale też organizacji przedsięwzięć kulturalnych.

Suwałki Arenę wybudowało Przedsiębiorstwo Budowlane UNIMAX Sp. z o.o. z Warszawy. Wmurowanie aktu erekcyjnego pod inwestycję odbyło się 6 kwietnia 2018 r. Budowa rozpoczęła się pod koniec 2017 r. Jej koszt opiewał na ponad 36 mln zł, z czego 13,3 mln zł to dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Czesław Renkiewicz

Szanowni Państwo,

z okazji Dnia Pracownika Socjalnego wyrażamy słowa uznania i podziękowań za wysiłek oraz zaangażowanie w wypełnianiu ważnej roli społecznej na rzecz osób potrzebujących pomocy i wsparcia.

W dniu Waszego święta życzymy, aby misja służenia drugiemu człowiekowi przyniosła satysfakcję z wykonywanej pracy, by zawsze budziła szacunek i uznanie ze strony tych, którzy doświadczają jej dobrych i oczekiwanych skutków.

Niech wyjątkowym wynagrodzeniem za Państwa trud, wyrozumiałość i wielkie serce stanie się przekonanie, iż Wasze wysiłki ułatwiają codzienne życie wielu mieszkańcom naszego miasta.

Czesław Renkiewicz
Prezydent Miasta Suwałk

Zdzisław Przełomiec
Przewodniczący
Rady Miejskiej

>> SPOTKANIE RAD SPOŁECZNYCH

28 listopada
o godz. 17 w sali
konferencyjnej
w Aquaparku
rozpocznie się
Suwalskie Spotkanie Rad Społecznych.

Bo razem
jest
łatwiej

Spotkanie organizowane z okazji przypadającego 27 listopada Dnia Rad Pożytku Publicznego, będzie szansą na prezentację organów opiniodawczo-doradczych powołanych przez Prezydenta Suwałk i Radę Miejską w Suwałkach, tj.: Suwalskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Sportu, Rady Kultury, Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Rady Gospodarczej, Suwalskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady Miasta Suwałk.

Organizatorzy spotkania chcą by te spotkania było corocznym forum rad społecznych działających w Suwałkach, którego celem byłaby zarówno prezentacja rad zainteresowanym mieszkańcom, jak i wzmocnienie współpracy między tymi ciałami opiniodawczo-doradczymi.

>> POMOGĄ WYBUDOWAĆ ŁĄCZNIK

Właściciele zakładów wydobywania kruszywa pomogą wybudować blisko dwukilometrowy drogowy łącznik przy obwodnicy Suwałk, między trasami wylotowymi do Olecka i Gołdapi. Porozumienie w tej sprawie zawarły dwa samorządy: miejski i gminny oraz przedsiębiorcy. Właściciele zakładów sfinansują podbudowę drogi, a samorządy zapłacą jedynie za wykonanie warstwy ścieralnej.

Po wybudowaniu tej drogi ciężarówki ze żwirem ominą centrum Suwałk. Teraz, aby wjechać na obwodnicę Suwałk, ciężarówki wywożące żwir ze żwirowni, leżących przy trasie do Filipowa, muszą przejechać przez miasto. Po wybudowaniu łącznika pojedą prosto do ulicy Bakalarzewskiej. Ciężkie wywrotki przestaną niszczyć nawierzchnie suwalskich ulic, a przedsiębiorcy zaoszczędzą, ponieważ skrócą sobie drogę.

>> KASA NA EMPEKI I ROWERY

Zakup 15 niskoemisyjnych autobusów CNG (na gaz) oraz budowa 12 stacji rowerowych w Suwałkach to największe efekty projektu, który do końca sierpnia 2021 r. będzie realizowany z dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego i budżetu państwa. Czek na 25,9 mln zł prezydentowi Suwałk **Czesławowi Renkiewiczowi** wręczyli: **Artur Kosicki**, Marszałek Województwa Podlaskiego oraz wicemarszałek **Marek Olbrys**.

– Jest to rekordowa dotacja. Nie było jeszcze w Suwałkach takiej inwestycji, która byłaby w tak wydatny sposób wspierana – podkreślił prezydent Cz. Renkiewicz. – Już ogłosiliśmy przetargi na dostawę 15 autobusów. Mam nadzieję, że wszystko rozstrzygnie się jeszcze w tym roku i w przyszłym będziemy mogli korzystać z nowych środków transportu publicznego – dodał.

– Pojawiały się głosy, że w Zarządzie Województwa Podlaskiego nie ma przedstawiciela Suwałk i to się odbija na tym mieście. Jak widać jest zupełnie odwrotnie. Jest to dla nas bardzo ważny region, więc staramy się o niego dbać. Dzisiaj przekazujemy prawie 26 mln zł, więc mam nadzieję że już niedługo spotkamy się w Suwałkach, aby przejechać się nowymi autobusami i rowerami – zaznaczył marszałek A. Kosicki.

Poza zakupem 15 niskoemisyjnych autobusów CNG, w Suwałkach zostanie też wdrożony miejski system rowerowy, który obejmie wybudowanie 12 stacji z terminalami i zakup 120 rowerów (w tym elektrycznych

Pierwsza mini-stacja rowerowa funkcjonuje już przy ul. Ks. K. Hamerszmita przy Centrum Informacji Turystycznej

i tandemów). Ponadto, miasto przebuduje i rozbuduje wybrane ulice: Daszyńskiego, Leśną (wraz z połączeniem ul. Raczkowskiej i przebudową skrzyżowania ul. Leśnej z ul. Raczkowską i Wojczyńskiego), a także wdroży system informacji pasażerskiej (15 monitorów i 2 komplety tablic informacyjnych do obecnych autobusów i 10 tablic elektronicznych na przystanki). Projekt przewiduje też przystosowanie warsztatu suwalskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej do obsługi autobusów CNG. Wartość całej inwestycji to 29,8 mln zł. Dofinansowanie z RPOWP i budżetu państwa to 25,9 mln zł.

>> ULICA PRZEJEZDNA

Ulica Rotmistrza Witolda Pileckiego jest już przejezdna. Połączyła ona ulicę Północną z ulicą Generała Kazimierza Pułaskiego i Osiedlem Północ. Drogę oficjalnie otworzy m.in. prezydent Suwałk **Czesław Renkiewicz** i przewodniczący Rady Miejskiej w Suwałkach **Zdzisław Przełomiec**. To kolejny duży projekt, który suwalski samorząd zrealizował dzięki wsparciu środków z Unii Europejskiej. Jego całkowity koszt wyniósł ponad 19,6 mln zł, z czego blisko 18,5 mln zł za wykonane roboty otrzymała firma PDM w Suwałkach. Dofinansowanie z UE wyniosło ponad 10,3 mln zł.

Oficjalne otwarcie ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego

– Cieszę się, że w końcu spotykamy się na otwarciu tej ulicy. Trwało to trochę. Sądziliśmy, że uda się nam zrealizować to zadanie inwestycyjne w ubiegłym roku, pojawiły się jednak pewne komplikacje. Ale udało się, ulica wygląda pięknie. Ona rozwiązuje szereg problemów, które występowały w tej części miasta – powiedział Cz. Renkiewicz, prezydent Suwałk.

Ta droga pozytywnie wpłynie na lepsze skomunikowanie Osiedla Kamena z Osiedlem Północ, a dodatkowo otworzy dostęp do nowych terenów, wzdłuż których już powstają kolejne osiedla mieszkaniowe. Praktycznie ukończona została budowa osiedla Chopina Park, a w okolicy ogródków działkowych rozpoczęła się budowa kolejnego osiedla – Piano Parku.

UL. ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

Inwestycja realizowana była z dość dużymi problemami, ponieważ władze Suwałk musiały odstąpić od umowy z poprzednim wykonawcą i była konieczność rozpisania przetargu na nowo. Po rozstrzygnięciu ponownego przetargu, firma PDM dokończyła budowę tej drogi. Powstała zupełnie nowa ulica z dwoma nowymi rondami – przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz przy ul. Północnej. Powstało oświetlenie, ścieżki rowerowe i chodnik. Ustawione zostały przystankowe. Licząca ok. 2,2 kilometra ulica Rotmistrza W. Pileckiego, od ul. Gen. K. Pułaskiego do skrzyżowania z ul. Kard. S. Wyszyńskiego jest dwujezdniowa, a dalej do ul. Północnej jednojezdniowa.

TRASA WSCHODNIA

Ul. Rotmistrza W. Pileckiego jest częścią Trasy Wschodniej, która od południa rozpoczyna się od skrzyżowania (wkrótce rondo) Raczkowskiej i Leśnej, a potem wiedzie Utrą, niebawem oddawaną do użytku ulicą 100-lecia Niepodległości Polski, z tunelem pod torami i mostem nad Czarną Hańczą – do ulicy Sejneńskiej. Nie wiadomo, kiedy powstanie brakujący odcinek od Sejneńskiej, przez tory kolejowe – do Północnej.

Ulica Rotmistrza W. Pileckiego połączyła Os. Północ z Os. Kamena

>> POMAGAJĄ POTRZEBUJĄCYM

W tym roku pracownicy suwalskich placówek: Domu Pomocy Społecznej „Kalina”, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej wspólnie obchodzili Dzień Pracownika Socjalnego. Były medale i odznaczenia, awanse, kwiaty, życzenia i gratulacje. Wśród gości znaleźli się m.in.: **Bohdan Paszkowski**, Wojewoda Podlaski, **Bogusław Dębski**, przewodniczący Sejmiku Województwa Podlaskiego oraz **Czesław Renkiewicz**, prezydent Suwałk i **Zdzisław Przełomieć**, przewodniczący Rady Miejskiej wraz z wiceprzewodniczącym **Jackiem Niedźwiedzkim** i radnymi: **Krystyną Gwiazdowską** i **Mariolą Karpińską**. Byli też goście z estońskiego Võru.

Podczas uroczystości Medalem Złotym za Długoletnią Służbę zostali uhonorowani: **Maria Bożenna Jurkun**, **Maria Kowalewska**, **Bożena Poczobut**, **Wiesława Szyszko** oraz **Małgorzata Zarzecka**. Medale Brązowe za Długoletnią

Nagrodzone pracownice MOPR z dyrektorem Leszkiem Lewocem

Służbę wręczono: **Agnieszce Galickiej**, **Marcie Renda** i **Alicji Romanowskiej**.

W piątej edycji konkursu „Anioły Dobroci” organizowanego przez MOPR nagrodę otrzymali **Krystyna** i **Andrzej Smykowsky**. Od

stycznia 2013 r. są oni zawodową rodziną zastępczą, a od sierpnia 2016 r. prowadzą jedyny w Suwałkach Rodzinny Dom Dziecka. Aktualnie pod ich opieką pozostaje ośmioro dzieci w wieku od 2 do 16 lat.

O trudnej pracy pracowników suwalskiego MOPR rozmawiamy z Wiesławą Szyszko, kierownikiem Działu Pomocy Środowiskowej.

– Co robią pracownicy socjalni?

– Pracownik socjalny to nie zawód. To misja. To nieszablonowe podejście do rodzin i szukanie nowych rozwiązań. Ta praca to wyzwanie, odpowiedzialność a czasem niebezpieczeństwo. To zawód trudny, który wymaga specjalistycznej wiedzy z wielu dziedzin, systematycznego dokształcania się, a z drugiej strony wymaga empatii, zrozumienia i wyrozumiałości, pochylenia się nad drugim człowiekiem, wyciągnięcia do niego ręki.

– Na czym polega praca socjalna?

– Praca socjalna to ukierunkowana pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu problemów lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Jest to świadczenie o charakterze niepieniężnym i jest świadczone bez względu na dochód. W ramach pracy socjalnej dokonuje się analizy i oceny sytuacji osób, rodzin i środowisk, na podstawie której udzielane są świadczenia z pomocy społecznej. To również obowiązek informowania przez pracowników MOPR o przysługujących świadczeniach i uprawnieniach osób zwracających się o pomoc. Udzielana jest pomoc np. w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,

zasiłku pielęgnacyjnego, zarejestrowaniu się w urzędzie pracy, pomoc w sprawach urzędowych itp. Do 31 października pracą socjalną w Suwałkach objęto 1 034 rodzin.

– Z jakiej pomocy korzystają suwalczanie?

– Według stanu na 31 października 2019 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzysta ok. 1 600 suwalskich rodzin. Najczęściej powodem udzielenia tej pomocy jest: niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała choroba, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wśród korzystających z pomocy społecznej w Suwałkach około jedną trzecią stanowią osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, a kolejną grupą są rodziny emerytów i rencistów. Korzystają oni m.in.: z pomocy finansowej oraz z gorącego posiłku i usług opiekuńczych. Blisko jedną trzecią stanowią rodziny z dziećmi, w których głównym problemem jest

bezrobocie i problemy z tym związane. Korzystają one z pomocy finansowej o charakterze okresowym lub doraźnym oraz są pokrywane koszty gorącego posiłku dla dzieci w czasie pobytu w szkole lub w przedszkolu.

– Spada bezrobocie w Suwałkach, wydajemy coraz więcej naszych wspólnych pieniędzy na pomoc społeczną, ale jakiej wyraźnej poprawy w tej sprawie nie ma. Wciąż wielu suwalczan musi korzystać z pomocy społecznej. Z czego to wynika?

– Ponad dwie trzecie rodzin z dziećmi, które zwróciły się o pomoc wykazuje bezradność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Najczęściej wynika to z niedojrzałości emocjonalnej rodziców, uzależnienia, przemocy, psychicznego odrzucenia dzieci oraz samotnego rodzicielstwa. Pomimo pomocy finansowej państwa dla tych rodzin, często rodzice nie radzą sobie z wychowywaniem dzieci. Nieudolność wychowawcza rodziców odbija się na dzieciach, powodując brak poczucia bezpieczeństwa i niezaspokajanie potrzeb w sferze materialnej i emocjonalnej. Do takich rodzin kierowany jest asystent rodziny. W Ośrodku zatrudnionych jest trzech asystentów. Przy ich wsparciu, rodziny rozwiązują swoje problemy, m.in.: uczą się gospodarowania budżetem domowym, otrzymują pomoc przy załatwianiu spraw urzędowych i realizacji

obowiązku szkolnego, korzystają z poradnictwa specjalistycznego, podejmują leczenie odwykowe. Opieką asystentów objętych jest 29 suwalskich rodzin, w których wychowuje się 80 dzieci.

– Praca wykonywana przez pracowników socjalnych jest niewdzięczną, czasami wręcz niebezpieczną. Były już w Polsce ataki na pracowników pomocy społecznej. A jak jest w Suwałkach?

– W przypadku środowisk trudnych i agresywnych, stwarzających zagrożenie, ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przeprowadzenia wywiadu w obecności dwóch pracowników socjalnych, a w uzasadnionych przypadkach możliwe jest uzyskanie asysty funkcjonariusza policji. Najtrudniejszą barierą z jaką spotyka się pracownik socjalny jest brak chęci współpracy ze strony osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Nierzadko wyuczona bezradność, roszczeniowa postawa, negatywny stosunek do pracownika socjalnego i brak motywacji do zmiany uniemożliwiają przyjsięcie z pomocą, w sytuacji, gdy pomoc ta jest niezbędna i należałoby pomóc.

– Dziękujemy za rozmowę.

Wszystkim suwalskim pracownikom socjalnym życzymy jak najmniej takich trudnych sytuacji i dziękujemy za to, co robią na rzecz najbardziej potrzebujących pomocy.

Redakcja „DTS”

WYDARZYŁO SIĘ

● Policjanci z suwalskiej Komendy Miejskiej Policji ustalili i zatrzymali 31-latką podejrzanego o włamanie do szafki pracowniczej i kradzież z niej ponad 1200 złotych. Mężczyzna usłyszał już zarzut.

● Suwalscy policjanci zatrzymali dwóch 23-latków podejrzanych o kradzież rozbójniczą w jednym ze sklepów w centrum Suwałk. Weszli oni do sklepu i zapakowali do swojego plecaka różne artykuły spożywcze. Po czym wyszli nie płacąc za towar. Widząc to kobieta, wspólnie z pomagającym jej mężczyzną, chciała zatrzymać złodziei. Doszło do szarpaniny. Agresorzy szarpali personel sklepu za ubrania, odpychali, grozili pobiciem. Całe szczęście policjanci nadjechali w porę.

● Zwolnieni kierownicy komunikacji miejskiej z Suwałk nie wrócą do pracy. Taki wyrok wydał suwalski Sąd Rejonowy, przed którym czterech kierowników domagało się przywrócenia ich na stanowiska. To sądowy finał sprawy dotyczącej wydarzeń sprzed prawie roku w suwalskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej. Wyrok jest nieprawomocny.

● Suwalscy kryminalni ustalili i zatrzymali mężczyznę podejrzanego o kradzież kurtki, w której był portfel z dokumentami i kartą bankomatową. Do zdarzenia doszło w jednym z lokali na Osiedlu Północ. Podejrzany 27-latek z powiatu augustowskiego usłyszał zarzuty. Teraz jego dalszym losem zajmie się sąd.

● W suwalskim III Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. A. Liżyńskiego obchodzono Światowy Dzień Czystego Powietrza. Całość zorganizowała Grupa „Wolontariat Ekologiczny Trzeciego”. Uczniowie przygotowali prezentację m.in. o tym: co to jest smog, jakie są źródła zanieczyszczeń powietrza oraz jego skutki, co to są kwaśne deszcze, czy wolno palić śmieci.

● Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad rozstrzygnęła przetarg na dwa ostatnie odcinki Via Baltiki prowadzącej z Warszawy przez Suwałki do granicy Polski. Oferty firm Budimex i Polaqua zostały wybrane jako najkorzystniejsze w powtórnych przetargach na zaprojektowanie i wybudowanie dwóch odcinków S61, odpowiednio: Suwałki-Budzisko (1,037 mld zł) i Podborze-Śniadowo (749 mln. zł).

Ciąg dalszy na str. 7

>> GIMNASTYKA PAMIĘCI

W suwalskiej Bibliotece Publicznej im. M. Konopnickiej odbyła się „Gimnastyka pamięci”, czyli warsztaty dla seniorów. Prowadziła je **Irena Karolczuk**, która od ponad piętnastu lat pracuje jako psycholog w PCPR w Giżycku. Na swojej drodze zawodowej wielokrotnie spotykała się z osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

Pamięć jest czymś niezwykłym – magazynuje informacje, skojarzenia, wrażenia. Z jej doświadczeń korzystamy w każdej chwili naszego życia. Niestety wraz z wiekiem jej efektywność spada. Zaburzenia pamięci wpływają na samocennę, relację i codzienne życie starszych osób. Dlatego tak ważne jest, aby jak najdłużej za-

chować ją w dobrej kondycji, a pomóc w tym mogą m.in. ćwiczenia pamięci.

Suwalscy seniorzy uczestniczący w warsztatach domagali się ich powtórzenia. Ich zdaniem powinny to być zajęcia cykliczne.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

>> „ŚPIEWANIE TO WYZWANIE”

Suwalski Chór Kameralny VIVA Musica (za piosenkę do wiersza „Czarne kury” Danuty Wawiłow) i **Piotr Kuczek** (za piosenkę do wiersza „Kot, który patrzył na księżyc” Natalii Usenko) otrzymali pierwsze nagrody w konkursie na piosenkę „Śpiewanie to wyzwanie” zorganizowanym przez Bibliotekę Publiczną im. M. Konopnickiej w Suwałkach.

Drugie miejsce jury przyznało **Monice Rudowicz, Janowi Czernieckiemu, Józefowi Stankiewiczowi, Jerzemu Korzunowi** za piosenkę do wierszy Natalii Usenko i Danuty Wawiłow oraz **Markowi Zborowskiemu-Weychman i Mai Kałęce** za piosenkę do wiersza „A jak będę dorosła” Danuty Wawiłow. Trzecie miejsce zajęli: **Magdalena Abramowicz i Szymon Borys** oraz rodzina **Bydelskich**. Wyróżnienia przyznano: **Wojciechowi Pająkowi, Katarzynie Kamińskiej i Maciejowi Wołosikowi**.

Więcej na: www.bpsuwalki.pl

Do konkursu zgłoszono 27 utworów. Wśród 14 uczestników z całej Polski znalazły się osoby indywidualne, rodziny, chór, zespół, a także dzieci i rodzice z Klubu Rodzica.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Konkurs zorganizowano w ramach realizacji zadania

„Uderz w stół, a muzycy w bibliotece się odezwą” dofinansowanego

ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

DYŻURY RADNYCH

W każdy wtorek można spotkać się z suwalskimi radnymi, przekazać im swoje uwagi i pomysły.

We wtorek 26 listopada zapraszają **Anna Ruszewska i Andrzej Turowski** z klubu radnych „Łączą nas Suwałki”. Natomiast 3 grudnia na suwalczan czekają **Jarosław Schabieński** z Prawa i Sprawiedliwości i **Marek Lech Zborowski-Weychman** z klubu radnych „Łączą nas Suwałki”.

Przewodniczący Rady Miejskiej **Zdzisław Przełomieć** lub wyznaczony przez niego wiceprzewodniczący przyjmuje interesantów w każdy poniedziałek, od 15.30 do 17 w pokoju 145 na pierwszym piętrze Urzędu Miejskiego.

>> O SUWAŃSKICH ŻYDACH W PWSZ

O suwańskich Żydach w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika dyskutowali suwalczanie oraz naukowcy, nauczyciele i aktorzy z Białegostoku i Warszawy, m.in. prof. **Anna Janicka** z Uniwersytetu w Białymstoku, która zwróciła uwagę na wątek żydowski w twórczości suwalczanki Marii Konopnickiej, m.in. w „Mendlu Gdańskim”. Pisała ona o Żydach i sprzeciwiała się antysemityzmowi. Znała Żydów z Suwałk, gdzie spędziła pierwsze lata życia.

Zespół wokalny „Złota Jesień” przy akordeonowym akompaniamencie **Piotra Skowrońskiego** wykonał trzy pieśni żydowskie. Więcej o suwańskich Żydach na str. 15.

O wspólnych korzeniach przypominał też występ zespołu tanecznego „Srebrne Pierwioski”, kierowanego przez Marię Jolantę Lauryn. Zaprezentował on dwa tańce: „Kolo”, pozyskany z Instytutu Żydowskiego oraz „Kapelusz” – przygotowany przez Krzysztofa Krzesickiego i nawiązujący do tańców lokalnych

>> SPOTKANIA KOLEKCJONERÓW

W patio Suwańskiego Ośrodka Kultury odbyło się pierwsze po przerwie wakacyjnej otwarte spotkanie kolekcjonerskie. Organizatorzy to Suwański Klub Kolekcjonerów oraz Suwański Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego.

Jeśli jesteście pasjonatami pięknych starych przedmiotów – porcelany, szkła, mosiądzu, monet, znaczków, akcesoriów wojskowych, kolekcjonerskich przedmiotów z duszą, to te spotkania są dla was. Oprócz prezentacji zbiorów, hobbysci udzielają informacji na temat pozyskiwania eksponatów oraz bezpłatnych konsultacji i wycen.

Spotkania tradycyjnie będą organizowane w każdą trzecią niedzielę miesiąca w patio Suwańskiego Ośrodka Kultury. „DwuTygodnik Suwański”, będzie informował o terminach kolejnych spotkań, na swojej stronie internetowej oraz wydaniu papierowym.

>> O PIEŚNIACH PATRIOTYCZNYCH

Stowarzyszenie Przyjaciół Suwalszczyzny i Archiwum Państwowe w Suwałkach zapraszają na wykład pt. „Rola pieśni patriotycznych w drodze do niepodległości”, który odbędzie się 28 listopada o godz. 16. Z wykładem wystąpi dr **Jarosław Schabieński** z Instytutu Pamięi Narodowej w Białymstoku. Spotkanie jest otwarte, może w nim wziąć udział każdy. Polecamy je wszystkim zainteresowanym historią odradzania się państwowości polskiej i tym, jakie znaczenie w procesie odzyskiwania niepodległości odegrały śpiewane przez Polaków pieśni. Spotkanie odbędzie się w Archiwum Państwowym w Suwałkach przy ul. Kościuszki 69.

WYDARZYŁO SIĘ

● W Przedszkolu nr 3 im. Ojca Świętego obchodzono Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Była to świetna okazja, by przypomnieć wszystkim o prawach dziecka. Przedszkolaki, w tym dniu ubrani w kolor niebieski poznały i przypominały swoje prawa, nie zapominając o obowiązkach.

● Suwańscy kryminalni zatrzymali 32-latkę podejrzanego o kradzież z włamaniem do busa firmy kurierskiej. Mężczyzna ukradł trzy paczki. Na własną rękę doręczył jedną z nich i odebrał za nią od adresata ponad 600 zł. Suwalczanin usłyszał już zarzut.

● Suwańska Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej znalazła się wśród trzech polskich bibliotek nagrodzonych za relację z akcji My'89. Biblioteczna Pracownia Digitalizacji i Historii Mówionej wzięła udział w konkursie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Przy współpracy **Bożeny Pietrewicz-Dąbrowskiej** z suwańskiego II Liceum Ogólnokształcącego i uczniów klasy II oraz innych wolontariuszy udało się zarejestrować wspomnienia mieszkańców Suwałk i Suwalszczyzny. Pracownicy Biblioteki zaś dotarli do dawnych działaczy opozycji: **Grzegorza Wilczyńskiego** i **Jana Żukowskiego**. Filmowa relacja z przeprowadzonych działań ukazała się na stronie biblioteki: <http://bpsuwalki.pl/suwalki-89-relacja/>

Pracownicy biblioteki Piotr Kuczek i Hubert Koncewicz

● **Bożena Anuszkiewicz** została nową przewodniczącą suwańskiego Oddziału NSZZ Solidarność. Pracuje ona w suwańskim Centrum Edukacji Nauczycieli. Zastąpi zmarłego przed kilkoma tygodniami **Zdzisława Koncewicza**.

● Rozpoczęła się X Suwańska Kampania Białej Wstążki pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Suwałk oraz Starosty Suwańskiego. Do 10 grudnia w Suwałkach będą odbywać się debaty, warsztaty, koncerty i akcje głoszące ideę przeciwdziałania przemoc, szczególnie wobec kobiet.

● Suwańscy kryminalni zatrzymali trzech podejrzanych o kradzież dwóch kół samochodowych z samochodu zaparkowanego przed jedną z suwańskich firm. Odzyskali też utracone mienie i zwrócili je właścicielowi. 23-letni mieszkaniec gminy Suwałki oraz 19 i 20-letni mieszkańcy Suwałk usłyszeli już zarzuty.

CZYTELNICY PYTAJĄ

NOWOCZESNE BOISKO KONTRA DRZEWA

Czytelnicy „DwuTygodnika Suwalskiego” mieszkający w pobliżu ul. Klonowej na Osiedlu Północ zaprotestowali przeciwko zamiarowi wycinki drzew przy tej ulicy. Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa chce zmodernizować boisko przy ulicy Klonowej. Zgodnie z projektem należy wyciąć 9 klonów jesionolistnych i jedną topolę. Mieszkańcy okolicznych bloków okrecili szalikami drzewa i zebrali pod swoją petycją-protestem prawie 600 podpisów. Dostarczono ją do spółdzielni. Co na to zarząd?

Odpowiedzi udziela **Józef Kimera** zastępca Prezesa Zarządu ds. Eksploatacji Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

– Staramy się na każdym z trzech naszych osiedli: Centrum, Północ I i Północ II zmodernizować przynajmniej jedno boisko. To, przy ul. Klonowej powstało przed ponad trzydziestu laty i na pewno nie jest wizytówką naszej spółdzielni. O zamiarze jego przebudowy, poinformowaliśmy w grudniu ubiegłego roku mieszkańców osiedla przy pomocy naszej gazetki „Echo Spółdzielni”, która zawierała m.in. mapkę projektu technicznego boiska. Pozwolenie na budowę uzyskaliśmy pod koniec grudnia 2018 r. Inwestycję chcemy przeprowadzić w przyszłym 2020 r., dlatego 8 listopada złożyliśmy wniosek na wycinkę 10 drzew do Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

– Czy wycinka tych drzew jest niezbędna dla wykonania modernizacji boiska?

– Według architekta, który opracował projekt techniczny, jest to niezbędne. Na tym terenie rekreacyjnym zmieścić się ma boisko piłkarskie o wymiarach 40 na 20 metrów, ze sztuczną trawą oraz mini boisko do gry w koszykówkę. Natomiast siłownia pod chmurką, dla dobra i zdrowia użytkowników, a zwłaszcza seniorów, przesunięta zostanie o kilkadziesiąt metrów dalej od ruchliwej ulicy Klonowej, w głąb osiedla. Dodam też, że projektant zaplanował posadzenie 17 nowych drzew.

– Co zatem dalej?

– Cała procedura administracyjna musi się zakończyć. Musimy poczekać na pozwolenie na wycinkę lub też na jej odmowę. Nawet jeżeli dostaniemy zgodę, to zastanowimy się czy nie przesunąć planowanej inwestycji od linii drzew i je zachować. To oczywiście rodzi konsekwencje, ogłoszenie przetargu na wykonanie nowego projektu technicznego oraz uzyskanie nowego pozwolenia na budowę. To będzie kosztowało i spowoduje przesunięcie w czasie modernizacji boiska. Ale najważniejsze dla zarządu spółdzielni jest dobro i zadowolenie naszych mieszkańców.

– Dziękujemy za rozmowę.

Co roku na terenach zielonych Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, sadi się 60 nowych drzew, nie licząc krzewów, za prawie 25 tys. złotych. Każda wycinka drzewa konsultowana jest z architektem krajobrazu oraz wymaga zezwolenia Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

>> BAL ANDRZEJKOWY

Ponad 600 osób bawiło się na XII Regionalnym Balu Andrzejkowym Osób Niepełnosprawnych pod hasłem

„Czary mary – zmieniamy świat na weselszy”. Tym razem bal miał charakter międzynarodowy, bo poza podopiecznymi z placówek opiekuńczych i wychowawczych oraz środowiskowych domów pomocy społecznej i samopomocy z województwa podlaskiego i mazursko-warmińskiego, pojawili się na nim Estończycy i Litwini.

Bal rozpoczął się polonezem, który poprowadzili tancerze z Zespołu Pieśni i

Tańca Suwalszczyzna. Nie zabrakło również występów znanych i lubianych zespołów muzycznych, gier i konkursów, foto budki i wspólnej zabawy. Wybrano Królową i Króla Balu.

Od lat organizatorem balu jest Stowarzyszenie Integracji Społecznej „Alternatywa” oraz Środowiskowy Dom Samopomocy działający przy suwalskim MOPR. Bal odbywa się dzięki pomocy wielu suwalskich firm oraz samorządu.

Na Balu Andrzejkowym Osób Niepełnosprawnych po raz pierwszy bawili się goście z Estonii

>> HALA TRZYSTULECIA

NIEMAL W JUBILEUSZ 300-LECIA SUWAŃK PRZEKAZANO DO UŻYTKU HALĘ SPORTOWO-WIDOWISKOWĄ PRZY UL. ZARZECZE 26 W POBLIŻU STADIONU PIŁKARSKIEGO. SUWAŃKI ARENA, BO TAKĄ NAZWĘ OTRZYMAŁA HALA, MA TRYBUNY NA 2165 MIEJSC.

W uroczystym otwarciu Suwańki Arena uczestniczyli m.in. **Dariusz Piontkowski**, Minister Edukacji Narodowej, **Jarosław Zieliński**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, posłowie **Mieczysław Baszko** i **Kazimierz Gwiazdowski**, Marszałek Województwa Podlaskiego **Artur Kosicki**, przedstawiciele krajowych i regionalnych władz siatkarskich, **Czesław Renkiewicz**, Prezydent Suwałk, **Zdzisław Przełomiec**, Przewodniczący Rady Miejskiej wraz z radnymi, zaproszeni goście i kibice.

Uroczyste otwarcie hali Suwańki Arena

Podczas wystąpienia prezydent Suwałk podziękował za zaangażowanie w pomoc przy budowie Suwańki Arena, zwłaszcza za wsparcie finansowe, i wręczył gościom pamiątkowe statuetki. – Myślę, że ten obiekt będzie służył długie, długie lata społeczności lokalnej i społeczności naszego regionu, ale przede wszystkim sportowcom. Mam takie przeświadczenie, że dzisiaj tworzymy historię naszego miasta i regionu. To jest doniosły moment w życiu lokalnej wspólnoty samorządowej – powiedział prezydent Cz. Renkiewicz.

Na pierwszym meczu w Suwańki Arena kibice stawili się licznie

Minister Edukacji Narodowej, D. Piontkowski, który otrzymał jedną ze statuetek, podczas wystąpienia zauważył, że są płaszczyzny, na których Suwańki wyprzedziły Białystok.

– Suwańki to miasto, które w wielu sprawach jest pierwsze. To Suwańki miały wcześniej lotnisko niż Białystok, podobnie jest z halą. Życzę powodzenia Suwałkom i Ślepskowi Malow – powiedział D. Piontkowski.

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wew-

nętrnych i Administracji podkreślał odwagę władz miasta, które przy wysokich kosztach, zdecydowały o budowie hali.

– Przedsięwzięcie jest drogie i trzeba było nie mało odwagi, żeby podjąć decyzję o jego budowie. Pan Prezydent Suwałk, Rada Miejska tę decyzję podjęli, wiedząc, że trzeba będzie wyasygnować duże środki finansowe z własnego budżetu. Były także zabiegi o to, by wesprzeć środkami zewnętrznymi tę inwestycję, co zostało zrobione – 13,3 mln zł z budżetu państwa – powiedział J. Zieliński.

Statusfakcji z powstania obiektu nie krył Artur Kosicki, Marszałek Województwa Podlaskiego. – Cieszę się, że mogłem przyczynić się do powstania tego wspaniałego obiektu. Suwańki zasługiwały na taką halę. Dobrze, że ona powstała, że będą się tu pojawiać wydarzenia muzyczne, kulturalne i oczywiście, że będzie tutaj grał zespół wspierany przez województwo podlaskie czyli Ślepsk Malow Suwałki. Powodzenia! – powiedział A. Kosicki.

Przy okazji otwarcia, prezydent Suwałk wręczył też symboliczny klucz do obiektu **Waldemarowi Borysewiczowi**, dyrektorowi suwańskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Dyrektor natomiast przekazał mniejszy klucz **Wojciechowi Winnikowi**, Prezesowi Ślepska Malow Suwałki.

ZWYCIĘSTWO NA POCZĄTEK

Tuż po otwarciu hali rozegrano mecz Plus Ligi, w którym siatkarze Ślepska Malow Suwałki zmierzyli się z AZS Indykpołem Olsztyn. Przy pełnych trybunach, Ślepsk Malow wygrał 3:1 (25:20, 25:19, 23:25, 27:25). W tym meczu znakomicie zagrała cała suwańska drużyna. Ale szczególnie wyróżnili się: **Andreas Takvam** (został najlepszym zawodnikiem meczu) oraz **Joshua Tuaniga** i **Nicolas Szerszeń**. Ważne punkty w końcówce meczu zdobył **Jakub Rohnka**. Suwańska drużyna dobrze zagrała blokiem, nieźle też zagrywką, szczególnie w dwóch pierwszych setach.

Pierwsze dwa sety to koncertowa gra gospodarzy, którzy pokazywali wielką ochotę do walki, niesieni przez doping ponad dwóch tysięcy zgromadzonych kibiców. To wsparcie fanów najwyraźniej uskrzydliło Ślepsk Malow i drużyna z Suwałk mogła cieszyć się z pierwszego zwycięstwa w swojej hali. To drugie zwycięstwo Ślepska Malow w Plus Lidze. Z 6 pkt suwański zespół zajmuje jedenastą lokatę w tabeli. Najbliższy mecz w Plus Lidze Ślepsk Malow rozegra 26 listopada (wtorek) o godz. 17.30 w Zawierciu z piątą drużyną w tabeli Aluronem Virtus, zespołem z którym wielokrotnie grał w I lidze.

W ataku „suwańskie żądło” czyli Nicolas Szerszeń

BUDŻET Suwałk na 2020 rok

Bezpieczny, kontynuujący rozwój miasta z poprzednich lat, prorozwojowy i stabilny – tak projekt Budżetu Miasta Suwałk na 2020 rok opisał prezydent Suwałk Czesław Renkiewicz, który wspólnie ze Skarbnikiem Miasta Wiesławem Stelmachem zaprezentował propozycję budżetu na konferencji prasowej. Ten projekt trafił do suwalskiej Rady Miejskiej, która zajmie się nim w grudniu.

– Jako samorządowcy przyzwyczailiśmy się przez długie lata, że każdy wskaźnik budżetu rośnie w dynamicznym tempie – przede wszystkim dochody – powiedział prezydent Cz. Renkiewicz – Rozwiązania, co warto podkreślić bardzo dobre i korzystne dla społeczeństwa, zapadające w Sejmie determinują to, jak kształtują się budżety jednostek samorządu. W wyniku zmian w podatkach dochodowych, finanse miasta stopnieją o kilkanaście milionów złotych. Ale uspokajam, finanse miasta są bezpieczne. Nie ma żadnej wizji upadku finansowego miasta – dodał prezydent Suwałk.

Poniżej szczegóły dotyczące projektu budżetu Suwałk na 2020 rok:

- ▣ podwyżki wynagrodzeń dla ponad **660** pracowników najniżej zarabiających
- ▣ podwyżki wynagrodzeń dla **840** pracowników
- ▣ pieniądze na realizację bonu żłobkowego
- ▣ pieniądze na budżet obywatelski – **2 600 000 zł**
- ▣ dotacje dla organizacji pozarządowych – **5 005 792 zł**

Skąd biorą się pieniądze w suwalskim budżecie?

subwencje z budżetu państwa

128 817 868 zł

dotacje z budżetu państwa

114 473 809 zł

podatki CIT i PIT **87 063 750 zł**

– spadek o **1 528 863 zł** w porównaniu do 2019 r.

podatki i opłaty lokalne

80 052 778 zł

– wzrost o **3 752 000 zł** w porównaniu do 2019 r.

dochody z mienia komunalnego

28 393 503 zł

– spadek o **125 336 zł** w porównaniu do 2019 r.

pieniądze z Unii Europejskiej

28 628 299 zł

– spadek o **18 295 128 zł** w porównaniu do 2019 r.

pozostałe dochody

20 708 610 zł

– spadek o **14 219 875 zł** w porównaniu do 2019 r.

łącznie dochody Suwałk:

485 967 251 zł

– spadek o **17 180 615,04 zł** w porównaniu do 2019 r.

Co nas najwięcej kosztuje?

oświata i wychowanie – wydatki bieżące
(bez pieniędzy z UE i zadań realizowanych przez CUW)

144 379 090 zł

– wzrost wydatków o **6 019 006,95 zł**
w porównaniu do 2019 r.

pomoc rodzinie i pomoc społeczna
wydatki bieżące

133 864 305 zł

– wzrost wydatków o **15 400 484,74 zł**
w porównaniu do 2019 r.

wydatki na inwestycje

62 509 381

– spadek o **94 653 679 zł** w porównaniu do 2019 r.

administracja publiczna
wydatki bieżące

24 021 616 zł

– wzrost wydatków o **3 469 113,53 zł**
w porównaniu do 2019 r. (utworzenie Centrum Usług
Wspólnych – **3 400 954 zł**)

łącznie wydatki Suwałk 496 282 047 zł

– spadek o **71 600 817 zł** w porównaniu do 2019 r.

Największe suwalskie inwestycje

Modernizacja przedszkoli nr 3, 4, 7, 8, 10
– **10 099 007 zł**

Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 4
– **7 500 000 zł**

Rozbudowa Zespołu Szkół nr 6
– **7 321 899 zł**

Poprawa jakości transportu publicznego
– **7 510 242 zł**

Przebudowa
ul. Sejneńskiej
wraz z budową
odcinka od
ul. Sejneńskiej
do ul. Utrata
z mostem
i tunelem
– **8 229 822 zł**

>> DZIAŁO SIĘ W SUWAŁKACH

Suwański kolekcjoner **Stanisław Łobacz** był bohaterem spotkania „Działo się w Suwałkach... Środowe opowieści o historii, kulturze i sztuce” zorganizowanego w suwańskim Muzeum im. M. Konopnickiej. W spotkaniu uczestniczyli m.in. prezydent Suwałk **Czesław Renkiewicz** i jego zastępca **Ewa Beata Sidorek** oraz **Zdzisław Przelomiec**, przewodniczący Rady Miejskiej i jej wiceprzewodniczący **Jacek Niedźwiedzi**.

Wyjątkowym dla Suwałk wydarzeniem numizmatycznym było wydanie przez Narodowy Bank Polski kolekcjonerskiej srebrnej monety upamiętniającej *Alfreda Wierusza-Kowalskiego*. Pojawiła się ona w serii „Polscy malarze XIX/XX w”, jej nakład wyniósł 30 tys. sztuk. Moneta o wadze 28,28 g wydana została w 2015 r. w 100-lecie śmierci światowej sławy malarza urodzonego w Suwałkach

Stanisław Łobacz prezentuje znaczki pocztowe ze swojej kolekcji

St. Łobacz opowiadał o swojej pasji, czyli kolekcjonowaniu monet, medali i znaczków. Szczególne miejsce w jego zbiorach zajmują eksponaty dotyczące Suwałk i Suwalszczyzny. Na walorach emitowanych jako znaczki personalizowane pojawili się m.in.: Alfred Wierusz-Kowalski, Andrzej Wajda, prof. Andrzej Strumiłło i Honorowy Obywatel Suwałk Bjorn Frode Moen. Utrwalone zostały na nich także jubileusze poszczególnych instytucji, odsłonięcia pomników oraz wydarzenia biznesowe. Dotyczyły one m.in.: Radia 5, firm Malow i Reso Europa Service, pomnika Józefa Piłsudskiego, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, a także wymiany zagranicznej z mia-

stami zaprzyjaźnionymi z Suwałkami.

Suwałkom dedykowany był także pierwszy znaczek pocztowy w powszechnym obiegu, który wydany został 30 marca 2012 r. w nakładzie 300 tys. sztuk. W latach 2018-19 Poczta Polska wydała okolicznościowy folder – tzw. Album Zjednoczenia. Wśród kilkunastu polskich miast, którym dedykowano poszczególne znaczki, jest gród nad Czarną Hańcą, któremu poświęcono znaczek pod nazwą: „Suwałki. Pierwsze dni niepodległości”.

Kolejne spotkanie z cyklu „Działo się w Suwałkach... Środowe opowieści o historii, kulturze i sztuce” odbędzie się 11 grudnia o godz. 17 w Muzeum im. M. Konopnickiej.

>> SPOTKANIE Z MIROŚŁAWEM WLEKŁYM

W suwańskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Konopnickiej odbyło się spotkanie z reporterem **Mirosławem Wlekłym** (na zdjęciu po prawej), autorem książki „Gareth Jones. Człowiek, który wiedział za dużo”. Książka opowiada niezwykłą historię dziennikarza, który jako pierwszy opowiedział światu prawdę o Wielkim Głodzie na Ukrainie.

W latach 30. XX wieku młody dziennikarz Gareth Jones odbywał kilka samotnych podróży po komunistycznym imperium. Rozmawiał z członkami aparatu państwowego, ale też zwykłymi ludźmi: robotnikami, chłopami. Na własne oczy widział sowieckie zbrodnie na Ukrainie, słuchał o ludziach umierających z głodu i aktach kanibalizmu. Po powrocie na zachód mówił światu prawdę o „komunistycznym raju”. Został zaszczuty przez skorumpowanych zachodnich dziennikarzy. Wszyscy podważali jego wiarygodność. Po kilku latach zginął w niewyjaśnionych dotąd okolicznościach.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

ZAPROSZENIA SUWAŃSKIE

BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. MARII KONOPNICKIEJ W SUWAŃKACH
ul. Emilii Plater 33A zaprasza:

◆ na spotkanie z suwałczanką Ireną Zarachowicz pt. „Rodziny starsze niż Suwałki” – 3.12, godz. 17. Wstęp wolny.

Spotkanie dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

◆ na koncert Ani Brody i laureatów konkursu na piosenkę „Śpiewanie to wyzwanie” do wierszy Danuty Wawiłow i Natalii Usenko – 7.12, godz. 17 w Restauracji Rozmarino. Podczas koncertu nastąpi wręczenie nagród laureatom konkursów na piosenkę „Śpiewanie to wyzwanie” oraz plastycznego na okładkę płyty „Muzyka na papierze”.

Koncert oraz konkursy zorganizowano w ramach realizacji zadania „Uderz w stół, a muzyki w bibliotece się odezwą” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

◆ na spotkanie z Bogumiłem Luftem, autorem książki „Rumun goni za happy endem” – 5.12, godz. 17. Wstęp wolny.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

◆ wspólnie z Cinema Lumiere w Suwałkach do udziału w akcji „Przeczytaj i obejrzyj” – zanim obejrzyysz film, wypożycz i przeczytaj książkę. Zdobądź kupon zniżkowy na bilety do kina. Kupon upoważnia do zakupu biletu do kina na film 2D i 3D (w cenie 19 zł). Film objęty akcją: „Doktor Sen”.

MIDICENTRUM, ul. Witosa 4A zaprasza:

◆ do zapisów telefonicznych na zajęcia popołudniowe:
* czwartki – 16-18 animacja poklatkowa (10-15 lat);

* piątki – 15-17 LEGOdzinki (5-105 lat);

◆ na wielkie rodzinne spotkanie z planszówkami – 30.11 w godz. 10-14, dzieci z rodzicami, dziadkami, opiekunami, młodzież oraz dorosłych na wyjątkową rodzinną sobotę.

Wszystkie zajęcia w Midicentrum są bezpłatne.

Więcej informacji tel. 87 565 62 47 i na stronie www.midicentrum.pl

SUWAŃSKI OŚRODEK KULTURY, ul. Papieża Jana Pawła II 5 zaprasza na:

◆ Jubileusz 20-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku – 27.11, godz. 17, Sala im. A. Wajdy. W programie spektakl kabaretowo-teatralny w wykonaniu grupy Uniwersalni, występy taneczne zespołów Srebrne Pierwiosnki i Sza-se oraz recital zespołu wokalnno-muzycznego Złota Jesień. Wstęp wolny;

◆ wystawę „Wiesław Osewski In Memoriam” w Galerii Patio. Zaprezentowanych jest ponad 160 grafik, rysunków i obrazów artysty. Wystawa czynna do 31.12;

◆ 12. spotkanie Suwałskiego Fan Clubu Bluesa – 1.12, godz. 19, Sala im. A. Wajdy. W pierwszy grudniowy wieczór rozbrzmi w Suwałkach blues amerykańskiego trio z Noahem Wotherspoonem na czele. Wstęp wolny;

◆ Mikołajkowy Maraton Taneczny – 7.12, w godz. 18-22, wstęp 30 zł. W programie: taniec nowoczesny, country line dance, jazz dance, walc angielski;

◆ Café Fogg w grudniowej Filharmonii Suwałk – 9.12, godz. 19. Bilety 30/20 zł w kasie SOK. Na zakończenie pierwszej części sezonu 2019-2020 usłyszymy szlagiery Mieczysława Fogga w wykonaniu Krzysztofa Masłowskiego i Fogg Projekt Band. Artystom będzie towa-

rzyszyła Suwałska Orkiestra Kameralna pod batutą Krzysztofa Jakuba Kozakiewicza.

STOWARZYSZENIE SUWAŃSKIE STARSZAKI

zapraszają na:

◆ koncert „Powróćmy jak za dawnych lat” oraz wystawę zdjęć „Szczęście Suwałczan – portrety małżeńskie” pt. „Wspomnienia – Ach co to był za ślub” – 26.11, godz. 17, ul. Chłodna 2, wstęp wolny.

ZESPÓŁ WSPOMNIENI CZAR ZE STOWARZYSZENIA TWÓRCZYCH SENIORÓW ROZŁOGI ZAPRASZAJĄ NA:

◆ koncert „Śpiewając Łączymy Pokolenia” realizowany z Suwałskiego Budżetu Obywatelskiego 2019 – 28.11, godz. 18. Piwiarnia Warka, ul. Chłodna 2. Wstęp wolny.

CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

& GALERIA ANDRZEJA STRUMIŁY, ul. Kościuszki 45 zaprasza na:

◆ wystawę Kasi Waraksy „Moja planeta” malarstwo. Wystawa ma charakter retrospektywny. Będzie prezentowana do 10 grudnia.

POKAMEDULSKI KLASZTOR W WIGRACH zaprasza na:

◆ KIERMASZ BOŻONARODZENIOWY – 15.12. w godz. 10-15. Galeria Duża w Domu Królewskim – stoiska z rękodziełem, produkty bożonarodzeniowe, rodzinna atmosfera, wspólne tworzenie ozdób świątecznych.

BLACK PUB KOMIN,

ul. E. Plater 1 zaprasza na:

◆ koncert zespołu MOSKWA w sobotę, 7.12 w godz. 19.30-23. Bilety – przed wejściem na wydarzenie;

◆ coroczne zakończenie sezonu w Suwałkach!!! Zawsze niecierpliwie czekamy na NICH! I w końcu TZN Xenna wystąpi w piątek, 13.12, w godz. 20-23.55.

ROZMARINO, ul. Kościuszki 75 zaprasza na:

◆ koncert „Żurkowski” – 26.11, godz. 19. Bilety dostępne w lokalu oraz na wejściu w dniu koncertu. W programie: utwory debiutanckiej płyty „Włóczęga”, płytę promującą single: „Ciemność” i „Lato”;

◆ koncert „Blues Wieczór” – 29.11, godz. 19, wystąpią: Daniel De Vita – gitarzysta z Argentyny, Łukasz Górczyca – bass, Tomek Dominik – bębny. Bilety – 10 zł. Rezerwacje pod nr tel. 87 5632400.

W KINIE

CINEMA LUMIERE

CINEMA LUMIERE

Centrum Handlowe Plaza

Suwałki,

ul. Dwernickiego 15, lok. 301

ZAPRASZA NA FILMY:

– do 28 listopada – „Kraina lodu II” (animowany/przygodowy), „1800 gramów” (dramat obyczajowy), „Proceder” (dramat biograficzny), „Irlandczyk” (dramat kryminalny), „Żelazny most” (dramat), „Doktor Sen” (horror);

– od 29 listopada – „Last Christmas” (komedia romantyczna), „Na noże” (komedia/thriller), „Jak poślubić milionera” (komedia romantyczna);

– 3 grudnia – „Na wyciągnięcie ręki” (komedia) film wyświetlany w cyklu KINO KONESERA;

– od 6 grudnia – „Śnieżna paczka” (komedia animowana), „Młody renifer Alex” (familijny/przygodowy), „Solid Gold” (thriller/polityczny), „Le Mans’66” (dramat sportowy).

WYDARZENIA SPORTOWE

WIGRY ZE ZMIENNYM SZCZĘCIEM

W ostatnio rozegranych meczach I ligi piłkarze suwalskich Wigier odnotowali zwycięstwo i porażkę. Wygrali bardzo ważny mecz w Chojnicach, gdzie pokonali 3:1 Chojniczankę. Gole dla Wigier strzelili: Michał Ozga w 4 min, Joel Huertas w 70 min (z karnego) i Michał Żebrakowski w 82 min; a dla rywali Mateusz Kuziemski w 83 min. Niestety nie było niespodzianki w kolejnym meczu suwalskiej drużyny. W Suwałkach Wigry przegrały 0:3 ze Stalą Mielec, po trzech golach strzelonych przez Bartosza Nowaka. Pierwszego gola strzelił już w 26 sekundzie meczu, kolejnego w 74 min. z dość kontrowersyjnego rzutu karnego, a wynik ustalił w 90 min. przy biernej postawie suwalskich obrońców.

Wigry Suwałki mają 19 pkt i zajmują piętnastą lokatę w tabeli I ligi. Za tydzień na zakończenie jesiennych pierwszoligowych spotkań zagrają w Grodzisku Wielkopolskim z liderem – Wartą Poznań.

DOBRY START PŁYWAKÓW

Bardzo dobrze zaprezentowali się suwalscy pływacy we Wrocławiu podczas XXX Memoriału Marka Petrusiewicza. Zawody pokazały dobre przygotowanie podopiecznych trenera Edwarda Deca, którzy praktycznie w każdym starcie poprawiają swoje dotychczasowe rekordy życiowe. Bardzo dobrze wypadła Julia Gwaj (15 lat), która zajęła piątą lokatę w rywalizacji na 100 m st. motylkowym. W memoriale wystąpili też: Gabriela Biszewska, Aleksandra Chmielewska, Joanna Mendak (zajęła drugie miejsce w rywalizacji niepełnosprawnych), Marcin Makar, Hubert Miller, Piotr Lenczewski i Jakub Ruszewski (na zdjęciu z trenerem Edwardem Decem).

Fot. MUKS Olimpijczyki

SUKCESY PŁYWAKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z powodzeniem startowali suwalscy pływacy na Zimowych Otwartych Mistrzostwach Polski w Pływaniu Osób Niepełnosprawnych w Szczecinie. Joanna Mendak (na zdjęciu obok maskotki) wywalczyła dwa złote medale oraz cztery brązowe, pływając stylem motylkowym i stylem dowolnym. Marcin Makar zdobył dwa srebrne medale pływając stylem dowolnym oraz stylem motylkowym.

Fot. Joanna Mendak

Więcej na www.dwutygodniksuwalski.pl

BADMINTONIŚCI NA MEDAL

Trzy złote medale wywalczyli badmintoniści Suwalskiego Klubu Badmintonu w czasie Grand Prix Polski elity, juniorów i młodzików rozegranego w Józefosławiu koło Warszawy. W rywalizacji elity grę pojedynczą mężczyzn wygrał Michał Sobolewski. Wśród dziewcząt w grze pojedynczej do lat 19 najlepsza była siedemnastolatka Anastazja Chomicz. Młoda suwalczanka zdobyła jeszcze złoty medal wspólnie z Pauliną Hankiewicz (ABRM Warszawa) w grze podwójnej.

Więcej na www.dwutygodniksuwalski.pl

MEDALE KARATEKÓW

W Makowie Mazowieckim odbyły się Mistrzostwa Polski Karate Kyokushin Juniorów i Młodzieżowców. Suwalski Klub Karate Kyokushin wystawił pięcioro młodzieżowców. W konkurencji kumite wystartowało rodzeństwo Biłbak: Aleksandra w kategorii do 55 kg, Damian w kategorii do 65 kg i Daniel w kategorii do 70 kg oraz Aleksandra Rybacka w kategorii do 55 kg i Aleksandra Górską w kategorii +65 kg. Suwalscy karatecy wywalczyli trzy medale. Damian Biłbak (na zdjęciu) zdobył pierwsze miejsce i obronił tytuł mistrza Polski. Dwa brązowe medale wywalczyły: Aleksandra Biłbak i Aleksandra Górską.

Fot. Suwalski Klub Karate

TURNIEJ O PUCHAR WOJCIECHA KOWALEWSKIEGO

7 i 8 grudnia w Suwałki Arenie przy ul. Zarzecze 26 odbędzie się IX Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wojciecha Kowalewskiego, organizowany przez stowarzyszenie Akademia 2012. W zawodach weźmie udział 16 klubów z Polski, Litwy, Łotwy i Rosji. Tegoroczna edycja turnieju skierowana jest do dzieci urodzonych w roku 2010 oraz młodszych.

Patronat honorowy nad turniejem objął Czesław Renkiewicz, Prezydent Miasta Suwałk. Wydarzeniu towarzyszyć będzie wiele atrakcji promujących sport i zachęających dzieci oraz dorosłych do aktywności sportowej. Organizatorzy przewidzieli m.in. pokazy sztuk walki, instruktażowe treningi piłki nożnej czy występy cheerleaderek. Podobnie jak w latach poprzednich, także w tym roku cała impreza będzie miała charakter charytatywny. Wszystkie pieniądze zgromadzone w trakcie turnieju oraz aukcji charytatywnej zostaną przekazane na leczenie Olka Puczyłowskiego, chorego na zespół Aperta.

AMATORZY BADMINTONA

Amatorzy badmintonu z Warszawy, Olsztyna, Jezioran, Krukanek i Suwałk rywalizowali w VI Jesiennym Turnieju zorganizowanym przez Stowarzyszenie Aktywni Suwałczanie. W swoich kategoriach zwyciężyli: Piotr Ołw, Łukasz Fershke, Wojciech Gałkowski, a w grach podwójnych: Marek Mołęda/Tomasz Kamiński, Damian Maleszewski/Tomasz Grosz oraz w grze mieszanej Tomasz Kamiński/Oksana Chomicz.

Zwycięzcy w rywalizacji mikstów

Fot. Ryszard F. Dutkiewicz

Więcej na www.dwutygodniksuwalski.pl

ŻYDZI POJAWILI SIĘ W NASZYM MIEŚCIE OK. ROKU 1800. PIĘĆDZIESIĄT LAT PÓŹNIEJ STANOWILI JUŻ 60% LUDNOŚCI. OD LAT 70. XIX WIEKU ICH LICZBA ZACZĘŁA MALEĆ. SPIS LUDNOŚCI Z ROKU 1931 ODNOTOWAŁ 5811 OSÓB WYZNANIA MOJŻESZOWEGO. ŻYDZI ZAMIESZKIWALI GŁÓWNIIE OKOLICE ULICY JEROZOLIMSKIEJ (DZIŚ NONIEWICZA), WZDŁUŻ KTÓREJ ROZPOŚCIERAŁA SIĘ PRZEWAŻNIE PARTEROWA ZABUDOWA DZIELNICY ŻYDOWSKIEJ, ZWANEJ „MAŁYMI RACZKAMI”. PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ I WYMORDOWANIU SUWALSKICH ŻYDÓW PRZEZ NIEMCÓW, W GRODZIE NAD CZARNĄ HAŃCZĄ ŻYŁY NIELICZNE OSOBY RELIGII MOJŻESZOWEJ. WIELU MIESZKAŃCÓW NASZEGO MIASTA PAMIĘTA JESZCZE TE CZASY, GDY W SUWAŁKACH MIESZKAŁI OBOK SIEBIE: POLACY I ŻYDZI.

>> 80. ROCZNICA WYWÓZKI SUWALSKICH ŻYDÓW

Mija 80 lat od niemieckiej wywózki suwalskich Żydów. 8 grudnia 1939 r. dopełnił się ich los. Tak opisali te wydarzenia sprzed 80 lat Waldemar Monkiewicz i Adam Dobroński: „Sterroryzowanych [Żydów] zgromadzono na placu synagogi, w pomieszczeniach w pobliżu posterunku żandarmierii, a następnie popędzono na dworzec kolejowy i załadowano do nieogrzewanych wagonów kolejowych. (...) Część ludności żydowskiej z Suwałk rozstrzelano w Szczębrze. (...) Pozostałych wygnano z Suwałk wywieziono do Białej Podlaskiej i Łukowa, a później do obozów zagłady w Bełżcu, Sobiborze i Treblince.” (za monografią „Suwałki – miasto nad Czarną Hańczę”).

O ŻYDZIE MENTKU

opowiadał **TADEUSZ SZARGIEJ** z Suwałk

Żyd Mentki czy Mentko tutaj mieszkał. Był wojenny, miał dużo medali po froncie, i był szklarzem. To miał taki wóz na drewnianych kołach, skrzynia i tam miał szkło i jeździł, i od razu szyba wybita, no to do Mentkiego. Mentki przyjeżdżał. No i handlował, dolarami. Razu pewnego do niego przyszli na rewizję, a to wtedy duże kary były za handel dolarami. On mówi: „To szukajcie, ja dolarów nie mam. Szukajcie, jak znajdziecie, no to, to nie moje. Wy znaleźli, to wasze.

SUWALSKICH ŻYDÓW

wspominał **STANISŁAW KALINOWSKI** z Suwałk

Taki był Żyd, nazywał się Mikielski. Był to krawiec. Pracował na Kościuszki. Oooo właśnie, bardzo ciekawa osoba, Żyd – na niego mówili Mentek, szklarzem był. Wiem, że chodził z taką skrzynią na plecach. Miał tam szkła, szyby i gdy ktoś potrzebował, to on wstawiał te szyby. (...) Jeszcze był Adelson. Był właścicielem młyna na ulicy Lenina, to była Lenina, teraz jest Noniewiczka, pod rzekę, aż do rzeki tam, teraz to tam już inaczej jest, był młyn stał po lewej stronie. My z mamą często sankami jeździliśmy tam. Tata kupił zboża, czy tam miał swego, zawoził żeby na tą oсыpkę dla świń mieć, do tego młyna. Później ten młyn się spalił. (...) Już

jako dorosła osoba, poszedłem na ten cmentarz żydowski. Chciałem zobaczyć, jak to wygląda. Ja patrzę, ten pan Adelson chodzi. Ja się przedstawiłem. Dzień dobry, powiedziałem że jestem Kalinowski Stanisław, to porozmawialiśmy. Ja mówię, że z Zastawia mój ojciec był krawcem. On mówi, że pamięta, był taki krawiec. Nie żyje już, ten pan stary Adelson.

Żydzi suwalscy – rodzina Welszerów w altanie

Zdjęcie pochodzi z książki „Suwałki – miasto nad Czarną Hańczę”

O ŻYDZIE MENTKU I ŻYCIU SUWALCZAN W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

opowiedziała **KLEMENTYNA URBANOWICZ** z Poddubówka

W czasie drugiej wojny Mentek był szklarzem i Mentka kamienica to była ta, naprzeciw pomnika Marii Konopnickiej. Tam mieszkał weterynarz Olszewski i sklep tekstylny był tutaj, a tam od zaplecza właśnie, właśnie tam mieszkał Mentek. I ten Mentek mieszkał i on u nas szklili okna. I on jak szklili, to on zawsze jadł obiad. Zawsze jadł w czapce. Spać nigdy w nocy nie spał w domu. Szedł na chlew, czy gdzieś, bo Niemcy ich prześladowali. On był po prostu wystraszony, że go znajdą i zabiorą.

No, a chłopcy tam zachodzili do niego, bo jak on po okolicy szklili więc go znali. Tam był rynek i chodzili wódkę wypić do niego. Tu restauracji żadnych, barów nie było wtedy. Chłopcy pytają, to gdzie idziemy? Do Mentka. To poszli do Mentka. Zachodzą, na stole leży kupa szmat, bo on razem szmaty skupował. Więc oni zgarnęli te szmaty, no i będą wódkę pić, jak to chłopcy. A z tych szmat kupa pieniędzy się wywaliła. Dolarów, które zakazane kiedyś były. Mówią: Matko Święta, co my zrobili. I wchodzi Mentek. A oni: Mentek, my nie wiedzieli, my to zgarnęli, zrzucili, weź ty policz, czy tam ci nic nie zginęło. Bo my nic nie wzięli, my niechcący to zgarnęli. On odpowiedział im: nie moje sumienie.

Suwalska synagoga zniszczona przez Niemców – widok z 1955 r. – została rozebrana pod koniec lat 50. W tym miejscu wybudowano Osiedle II

Fot. W. Paszkowski („Suwałki – miasto nad Czarną Hańczę”)

Niewiele śladów po suwalskich Żydach pozostało w grodzie nad Czarną Hańczę. Przypomina o nich przede wszystkim pozostałość po żydowskim kirkucie przy ul. Zarzecze

Te opowieści o suwalskich Żydach zostały nagrane w Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Relacje suwalskich świadków historii są dostępne na: <http://digi.bpsuwalki.pl/>

WYNIKI GŁOSOWANIA SBO NA 2020

5 projektów inwestycyjnych małych, 2 projekty inwestycyjne duże i 5 projektów kulturalnych lub społecznych. Mieszkańcy Suwałk zdecydowali w głosowaniu, które propozycje zgłoszone do Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego zostaną zrealizowane w 2020 roku. Wyniki głosowania w sprawie Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego jako części budżetu miasta na 2020 rok

Ogółem kart do głosowania było 17 290 w tym: ważnych 15 340, nieważnych 1950 (w tym 1506 złożonych internetowo). Karty złożono internetowo – 4855, papierowo – 12 435.

Poniżej zestawienie projektów poddanych głosowaniu w ramach konsultacji Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na 2020 rok wraz z szacunkowym kosztem, w kolejności według liczby głosów:

„DUŻE” PROJEKTY

1. Zakup i montaż hali pneumatycznej na boisku przy Szkole Podstawowej nr 6 w Suwałkach – 800 000 zł – głosów 6614.

2. Uporządkowanie terenu oraz budowa parkingów i zatoki autobusowej MPK w centrum ogródków działkowych na Osiedlu Północ w Suwałkach (ul. Wyszynskiego) – 795 000 zł – głosów 2029.

realizacja 2 pierwszych projektów na wartość 1 595 000 zł, z wartości 2 000 000 zł pozostaje kwota 405 000 zł

3. Modernizacja szatni i łazienek przy basenie w Szkole Podstawowej nr 10 w Suwałkach – 800 000 zł – głosów 2715 (projekt szkolny nie wchodzi do realizacji).
4. Przebudowa ulicy Ludwika Michała Paca w Suwałkach – 800 000 zł – głosów 1530.
5. Największa strefa urwisa w Suwałkach (przy łaźni na Bulwarach) – 800 000 zł – głosów 1107.
6. Utwardzenie nawierzchni dojazdowej do garaży przy ulicy Armii Krajowej w Suwałkach – 600 000 zł – głosów 159.

„MAŁE” PROJEKTY

1. Radosna Szkoła (SP nr 6 ul. Sejneńska) – 100 000 zł – głosów 2871.
2. SERCE NA MAPIE SUWAŁK (defibrylatory) – 100 000 zł – głosów 2043.
3. Słoneczne Parkingi Sportowa (ul. Sportowa) – 100 000 zł – głosów 1943.

4. Remont schodów przy ulicy Polnej – bulwary nad Czarną Hańczą – 100 000 zł – głosów 1007.
5. Sportowo nad Zalewem Arkadia – Siłownia dla dzieci – 100 000 zł – głosów 973.

realizacja 5 pierwszych projektów na wartość 500 000 zł, z wartości 500 000 zł pozostaje kwota 0 zł

6. Utwardzenie nawierzchni zwirowej na ul. Dąbrówka w Suwałkach – 100 000 zł – głosów 888.
7. Rozbudowa – Aleja na Osiedlu Hańcza – skuteczna walka ze smogiem i budowa terenów rekreacyjnych (pas terenu za ul. Gołdapską, Giżycką, Oleką przed ulicami Nowosądecką i Łódzką) – 95 500 zł – głosów 763.
8. Kącik urwisów małych i dużych (ul. Daszyńskiego 10) – 100 000 zł – głosów 637.
9. Pierwszorzędny dojazd do siedemnastki (ul. 1 Maja 17) – 100 000 zł – głosów 595.
10. Miejskie ławki solarne – 100 000 zł – głosów 583.
11. Boisko wielofunkcyjne i poprawa estetyki osiedla Witosa w Suwałkach (ul. Witosa 4A) – 100 000 zł – głosów 565.

„KULTURALNE lub SPOŁECZNE” PROJEKTY

1. Pamiętajcie o ogrodach – 20 000 zł – głosów 4032.

Projekt przewiduje m.in. koncerty poezji śpiewanej oraz spotkania z różnymi literatami pod hasłem „Pamiętajcie o ogrodach”. Spotkania odbędą się na terenie suwalskich ogródków działkowych oraz w Bibliotece Publicznej im. M. Konopnickiej w Suwałkach

2. Piknik olimpijski – 20 000 zł – głosów 1562.
3. Dni Kultury Japońskiej – 20 000 zł – głosów 1548.
4. „Tacy sami, a ściana między nami ... – BAJKOWY sposób na integrację” – 19 700 zł – głosów 1247.
5. Suwalski Fan Club Bluesa 2019 – 20 000 zł – głosów 1009.

realizacja 5 pierwszych projektów na wartość 99 700 zł, z wartości 100 000 zł pozostaje kwota 300 zł

6. Cantata na 300-lecie Suwałk – 20 000 zł – głosów 556.
7. II Spotkanie – Manhattan zaprasza – 20 000 zł – głosów 417.

INFORMACJA

Prezes Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o. działając na podstawie § 3 ust. 1 umowy gospodarowania i zarządzania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Miasta Suwałki zawartej w dniu 31.12.2015 r. z późn. zm., zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 ze zmianami) podaje do publicznej wiadomości, że na okres 21 dni tj. od dnia 19.11.2019 r. do dnia 09.12.2019 r. został opublikowany na tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu przy ul. Wigierskiej 32, na stronie internetowej www.zbm.suwalki.pl w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w dzienniku www.monitorurzedowy.pl wykaz nr 14/2019 z dnia 15 listopada 2019 r. nieruchomość przeznaczoną do najmu.

298/2019

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów pokoszarowych przy ulicy Wojska Polskiego w Suwałkach

Na podstawie art. 17, pkt. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945z późniejszymi zmianami), art. 39 w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późniejszymi zmianami) oraz uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach Nr LIV/600/2014 z dnia 29 października 2014 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów pokoszarowych przy ulicy Wojska Polskiego w Suwałkach** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach **od 4.12.2019 r. do 3.01.2020 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, pokój 139, w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej w poniedziałki w godzinach **od 8.⁰⁰ do 16.⁰⁰** w pozostałe dni **od 7.³⁰ do 15.³⁰.**

Projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępny będzie również w powyższym terminie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach www.um.suwalki.pl w zakładce Obwieszczenia Prezydenta.

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie miejscowego planu odbędzie się w dniu **16.12.2019 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, pokój 26 w godzinach **od 9.⁰⁰ do 11.⁰⁰.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie w Kancelarii Ogólnej – pokój nr 5 w punkcie przyjęć korespondencji Urzędu Miejskiego, ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki, do Prezydenta Miasta Suwałki z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **24.01.2020 r.** (włącznie).*

Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700 z późniejszymi zmianami): opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Stosownie do art. 39 i 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko uwagi mogą być wnoszone:

1) w formie pisemnej w Kancelarii Ogólnej – pokój nr 5 w punkcie przyjęć korespondencji Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki lub na adres Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki,

2) ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki, pokój nr 139,

3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrzenia ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail: org@um.suwalki.pl

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Prezydent Miasta Suwałki.

297/2019

* W związku z obowiązkiem określonym w art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04 maja 2016 r., str. 1, późniejszymi zmianami) informuje, iż:

1. Administratorem podanych we wniosku/uzasadnieniu danych osobowych jest Prezydent Miasta Suwałki z siedzibą ul. A. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki e-mail: org@um.suwalki.pl tel. 87 562 80 00

2. Podane dane osobowe będą przetwarzane w celu przeprowadzenia procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z późniejszymi zmianami)

3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych oraz realizacją przysługujących w tym zakresie praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych pod adresem e-mail: iod@um.suwalki.pl

4. Pełen zakres informacji dotyczących przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej urzędu w BIP w zakładce „zagospodarowanie przestrzenne” oraz w siedzibie Administratora.

Ogłoszenia „DTS” tel. 87 566-28-25 kontakt@dwutygodniksuwalski.pl

**MASZ PROBLEM Z ALKOHOLEM?
CHCESZ PRZESTAĆ PIĆ?
ANONIMOWI ALKOHOLICY CZEKAJĄ
WYKAZ MITINGÓW GRUP AA INTERGRUPY
„POJEZIERZE”**

SUWAŁKI:

- „Zgoda”, ul. Szpitalna 77, poniedziałek, czwartek, godz. 18.15;
- „Bratek”, ul. Kościuszki 71A, wtorek, piątek, 18.00;
- „Opoka”, ul. W. Polskiego 36, sobota, godz. 10.00;
- „Dąb”, ul. Szpitalna 62, środa, piątek, godz. 18.15, niedziele i święta 16.00;
- „Krok pierwszy”, ul. Kościuszki 71A, sobota, godz. 16.00;

AUGUSTÓW:

- „Nie Ma Mocnych”, ul. Ks. Skorupki 6, wtorek, godz. 18.00;
- „Maj”, ul. Ks. Skorupki 6, niedziela, godz. 17.00;

SEJNY:

- „Tur”, ul. Wileńska 10, sobota, godz. 18.00;

FILIPÓW:

- „Przebudzenie”, ul. Wólczńska 4, środa, godz. 18.00;

PUŃSK:

- „Nadzieja”, ul. Szkolna 26, czwartek: latem od godz. 20.00, zimą od 19.00;

LIPSK:

- „Odnowa”, ul. Kościelna 30, niedziela, godz. 18.00

296/2019

**Ogłoszenie o wynajmie lokali użytkowych na okres do 3 lat
Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o. ogłasza publiczny ustny przetarg na wynajem na okres do trzech lat lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miasta Suwałki i Skarbu Państwa, położonych w Suwałkach przy ulicy:**

1. Tadeusza Kościuszki 78 B nr 15 – lokal położony na parterze oficyny północnej budynku o powierzchni użytkowej 37,75 m² – wywoławcza wysokość stawki czynszu 18,00 zł/m² netto, wadium 1 010,00 zł.

Lokal przeznaczony jest na cele handlowe, usługowe, biurowe lub inne nieuciążliwe dla otoczenia, wyposażony w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, centralnego ogrzewania i ciepłej wody.

2. Tadeusza Kościuszki 112 – lokal położony na parterze o powierzchni użytkowej 13,48 m² – wywoławcza wysokość stawki czynszu 20,00 zł/m² netto, wadium 400,00 zł.

Lokal przeznaczony jest na cele handlowe, usługowe, biurowe lub inne nieuciążliwe dla otoczenia, wyposażony w instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną.

3. Gen. Kazimierza Pułaskiego 26 A – lokal położony na I piętrze o powierzchni użytkowej 17,55 m² – wywoławcza wysokość stawki czynszu – 13,00 zł/m² netto, wadium 340,00 zł.

Lokal przeznaczony jest na cele biurowe, usługowe, handlowe lub inne nieuciążliwe dla otoczenia, wyposażony w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, centralnego ogrzewania i ciepłej wody.

Lokale są przedmiotem przetargu w aktualnym stanie technicznym.

Przetarg odbędzie się w dniu 4.12.2019 r. (środa) o godz. 10.00 w siedzibie Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Sp. z o.o. – ul. Wigierska 32, pokój nr 18.

Pełna treść ogłoszenia o warunkach przetargu oraz projekt umowy najmu dostępne są w siedzibie Wynajmującego, Suwałki ul. Wigierska 32, pokój nr 2 w Biuletynie Informacji Publicznej, w dzienniku www.monitorurzedowy.pl i na stronie internetowej www.zbm.suwalki.pl. Dodatkowe informacje można uzyskać telefonicznie pod nr 87 563 50 51, 52 lub 58.

299/2019

>> SYBERIA NIEJEDNO MA IMIĘ

„Syberiada” – obóz przetrwania, warsztaty, spotkania z literatami piszącymi o Syberii, nagrania historii mówionych przez Sybiraków – to tylko niektóre działania zrealizowane w czasie całorocznego projektu „Syberia niejedno ma imię – mosty historii” realizowanego przez suwalską Bibliotekę Publiczną im. M. Konopnickiej. Uczestniczą w nim świadkowie historii – Sybiracy, ale także młodzież i dzieci, dla których słowa „Syberia” czy „Sybir” to tylko puste dźwięki. Pracownicy suwalskiej biblioteki w roku 2019 postarali się wypełnić je treścią.

Pracownia Digitalizacji i Historii Mówionej zarejestrowała i zarchiwizowała wspomnienia Sybiraków, którzy po powrocie z zesłania osiedlili się w Suwałkach: **Stanisława Urbanowicza**, **Zygmunta Poczubutę**, **Stanisława Złotkowskiego** oraz **Ryty Mitros** i **Janiny Moldenhawer**, których rodziny zostały wywiezione na Syberię. Opracowane fragmenty relacji świadków historii są opublikowane na stronie www.digi.bpsuwalki.pl

Uczniowie klas IV-VIII słuchają fragmentów nagranych wspomnień Sybiraków, a następnie opowiadają je własnymi sposobami o przyrodzie Syberii, pracy, głodzie i jedzeniu oraz projektują lapbook – interaktywną księgę opowieści o zesłaniu

Dla dzieci zorganizowano „Syberiadę” – obóz przetrwania, aby na własnej skórze zaznali niepewności jutra, braku zabezpieczeń, nieobecności organizujących wszystko dorosłych i rozumienia, dlaczego zwykły znalezionej na drodze sznurek może uratować komuś życie. Syberiada odbyła się w Supieniach w ostatni weekend października

Dorośli i młodsze pokolenia spotkali się z: **Małgorzatą Szumską**, autorką książki „Zielona sukienka” – wysmienitego reportażu historycznego o wyprawie śladami zesłanej na Syberię babci Janki oraz z **Tomaszem Grzywaczewskim**, podróżnikiem, autorem m.in. wyprawy wzdłuż Transpolarnej Magistrali Kolejowej na Syberii.

Finał projektu zaplanowano na 12 grudnia w bibliotece przy ul. E. Plater 33A. Organizatorzy zapraszają wszystkich zainteresowanych tematyką syberyjską. W programie m.in. film o Sybirakach z Suwalszczyzny oraz spotkanie z podróżnikiem **Piotrem Malczewskim**. Wstęp wolny.

PRZYGARNIJ PRZYJACIELA ZE SCHRONISKA „SIANOŻĘĆ”

W „DwuTygodniku Suwalskim” publikujemy zdjęcia i krótkie opisy psów czekających na dom, które teraz przebywają w suwalskim schronisku przy ul. Sianożęć 3 A. Zwierzęta wzięte ze schroniska są otoczone opieką weterynaryjną, zaszczepione, odrobaczone i zaszczepione.

Schronisko jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 11-16, w sobotę od 11 do 14.

www.e-schronisko.pl, tel. 606 493 823

Spokojna, pięcioletnia suczka, czarna podpalana szuka rodziny, która otoczy ją opieką i miłością

Trzymiesięczny piesek czarny, podpalany (nie ma jednej tylnej łapki) za opiekę odwdzięczy ci się dogonną wiernością

Przepiękna, ciemno-oka, trzymiesięczna suczka, „sarenka” wprowadzi do twojego domu dużo radości

„Lisek Chytrusek”, trzyletni pies rudy, niebieskie oczka nie pozwoli ci się smucić i nudzić

>> KONKURS DLA CZYTELNIKÓW „DTS”

W tym miejscu „DwuTygodnika Suwalskiego” prezentujemy archiwalne zdjęcia Suwałk.

Tym razem publikujemy zdjęcie Tadeusza Smagacza z książki „Suwałki – miasto nad Czarną Hańczą”. Do Czytelników „DTS” mamy pytanie dotyczące tego miejsca. Zdjęcie pochodzi z 1962 r. i przedstawia część tzw. Małych Raczek.

Co znajdowało się w tym miejscu do połowy lat 50-tych?

Nagrodą dla osoby, która jako pierwsza nadeśle prawidłową odpowiedź, będzie bilet do kina ufundowany przez **Cinema Lumiere Suwałki**. Dodatkowo należy polubić i udostępnić publicznie najnowsze wydanie „DwuTygodnika” na naszym fanpagu: <https://www.facebook.com/dwutygodnik/>

Odpowiedź prosimy przesyłać pocztą na adres redakcji, bądź na adres e-mailowy: kontakt@dwutygodniksuwalski.pl

Na odpowiedź czekamy do 6 grudnia. W ostatnim „DTS” zdjęcie przedstawiało ulicę, która przed II wojną światową nosiła nazwę ul. Jatkowej (obecnie Waryńskiego).

Spośród tych, którzy nadesłali odpowiedzi na pytanie z poprzedniego wydania „DTS” nagrodę otrzymała **Angelika Cieślukowska**.

Centrum Handlowe Plaza Suwałki, ul. Dwernickiego 15, lok. 301
www.cinema-lumiere.pl;
suwalki@cinema-lumiere.pl

CINEMA LUMIERE

Telefon – rezerwacje, kasa: (87) 618 20 23

GABINET DERMATOLOGICZNY
Lek. BERNADETA HUS-SIENKIEWICZ
specjalista dermatolog-wenerolog

Suwałki, ul. Ks. J. Popiełuszki 1,
wejście od ul. E. Plater przy piekarni „Kłós”

poniedziałek – 9.00-18.00

wtorek–czwartek – 9.00-16.00

piątek – 9.00-12.00

Rejestracja telefoniczna: 606-766-788

www.dermatolog-suwalki.pl

267/2019

>> SUWAŁSKI HUBERTUS

Myśliwi zrzeszeni w suwalskim okręgu Polskiego Związku Łowieckiego świętowali Hubertusa – swoje doroczne święto. Do Suwałk przyjechały poczty sztandarowe m.in. z: Augustowa, Elku, Giżycka, Olecka, Orzysza, Pisz, Sejna, Węgorzowa i oczywiście Suwałk. W uroczystościach uczestniczyli m.in.: biskup elcki **Jerzy Mazur**, wiceminister Spraw Wewnętrznych i Administracji **Jarosław Zieliński** oraz reprezentujący suwalski samorząd **Zdzisław Przełomieć**, przewodniczący Rady Miejskiej i nowy suwalski łowczy **Wojciech Zaniewski**.

Wiceminister J. Zieliński w swym wystąpieniu wspominał o setkach lat tradycji łowieckiej oraz o wyjątkowej grupie ludzi, którzy wiedzą, jak dbać o las i zwierzyńce. Podziękował za dbałość o nasze dziedzictwo leśne oraz wsparcie w walce z afrykańskim pomorem świń (ASF).

Zgodnie z wielowiekową tradycją, obchody Hubertusa mają zapewnić dobre wyniki w nadchodzącym sezonie. Nazwa pochodzi od świętego Huberta – patrona myśliwych i jeźdźców. W suwalskim okręgu PZŁ jest ponad 3 tysiące myśliwych.

**BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. MARII KONOPNICKIEJ
W SUWAŁKACH ZAPRASZA:**

♦ do udziału w akcji „Mała książka – wielki człowiek”. Przyjdź z dzieckiem (3-6 lat) do biblioteki i odbierz Wyprawkę Czytelniczą w ramach projektu „Mała książka – wielki człowiek”. Dzieci znajdą w niej książkę oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem, potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Bezpłatne wyprawki można otrzymać w wypożyczalni Oddziału dla Dzieci (ul. E. Plater 33A), w Filii nr 1 (ul. Szpitalna 60), w Filii nr 2 (ul. Klonowa 41) oraz w Filii nr 3 (ul. Północna 26).

Więcej informacji na stronie: www.wielki-czlowiek.pl

♦ dzieci do udziału w konkursie plastycznym pn. „Muzyka na papierze”. Tematem konkursu jest zaprojektowanie okładki płyty inspirowanej wierszami Danuty Wawiłow i Natalii Usenko. **Termin nadsyłania prac do 30.11.**

Szczegóły konkursu na stronie internetowej www.bpsuwalki.pl

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Chcesz szybko sprzedać swoją nieruchomość?

Zadzwoń już dziś do naszego agenta: **tel. 87 566 64 14**. Zapraszamy do współpracy!

NAJLEPSI AGENCI, NAJSZYBSZE TRANSAKCJE

Międzynarodowy Koncern Obrotu Nieruchomościami

ul. 1 Maja 1, 16-400 Suwałki

e-mail: suwalki@wgn.pl www.wgn.pl

300/2019

ELTECHBIUR

**NAJWIĘKSZY SKŁEP KOMPUTEROWY
PROFESJONALNY SERWIS**

KASY FISKALNE

SUWAŁKI, UL. HAMERSZMITA 9

WWW.ELTECHBIUR.PL

28/2019

>> „O ŻŁOTĄ PODKOWĘ PEGAZA”

Suwałski Ośrodek Kultury zaprasza na Międzynarodowe Spotkania z Monodramem „O Żłotą Podkowę Pegaza”, które odbędą się od 2 do 4 grudnia. Na spektakle konkursowe – wstęp wolny. Rezerwacja miejsc na spektakle konkursowe – tel. 87 563 85 06, 08. Szczegółowy program festiwalu na stronie www.soksuwalki.eu

W programie festiwalu m.in. dwa spektakle mistrzowskie:

„Miałem wielkie szczęście” w wykonaniu **Wojciecha Gałzińskiego**, reżyseria **Paweł Bitka-Zapendowski**, oraz „Orfeusz i Eurydyka” – Sala im. A. Wajdy.

Wstęp wolny (wejściówki w kasie SOK) – uroczysta inauguracja – 2.12, godz. 19.

ORFEUSZ i EURYDYKA

**4.12.2019
godz. 17.00**

Sala im. A. Wajdy
ul. Jana Pawła II 5

tekst:
Czesław Miłosz
reżyseria i wykonanie:
Janusz Stolarski
projekcje video:
Tomek Jarosz
muzyka:
Patrik Lichota
współpraca:
Renata Stolarska

spektakl towarzyszący
XVI Ogólnopolskim
Spotkaniom z Monodramem
O Żłotą Podkowę Pegaza

bilety 20 zł na www.bilety.soksuwalki.eu i w kasie SOK

Fot. Tomasz Jarosz

◆ KOMPLEKSOWA DIAGNOSTYKA WYPADANIA WŁOSÓW

◆ BADANIE OBRAZOWE SKÓRY GŁOWY I MIESZKÓW WŁOSOWYCH

- łysienie androgenowe mężczyzn i kobiet
- łysienie telogenowe
- łysienie plackowate
- łysienie bliznowaciejące
- łysienie poporodowe

TESTY PŁATKOWE – WYKRYWANIE ALERGII KONTAKTOWEJ

- ▶ **UCZULENIA NA KOSMETYKI, METALE,
CIEMNE BARWNIKI I TATUAŻE**
- ▶ **DIAGNOSTYKA PRZED OPERACJĄ ENDOPROTEZ
I ZAŁOŻENIEM IMPLANTÓW STOMATOLOGICZNYCH**

▶ DIAGNOSTYKA PRZED ZAŁOŻENIEM APARATU ORTODONTYCZNEGO

Lek. BERNADETA HUS-SIENKIEWICZ
specjalista dermatolog-wenerolog

ul. Ks. J. Popiełuszki 1, wejście od ul. E. Plater przy piekarni „Kłós”

**poniedziałek – 9.00-18.00, wtorek – czwartek – 9.00-16.00
piątek – 9.00-12.00**

Rejestracja telefoniczna tel. 606-766-788

Zakładanie testów odbywa się tylko w poniedziałki
od godz. 9 po rejestracji telefonicznej.

www.dermatolog-suwalki.pl

301/2019